

Brev til Folketingets Ligestillingsudvalg og Kirkeudvalg vedr. lovforslag L18 materiale til foretræde onsdag 27. oktober 2021

Vi støtter og anerkender indsatsen mod forskelsbehandling, hadforbrydelser og hadefulde ytringer, som dette lovforslag er et udtryk for. Det er også glædeligt, at beskyttelse af personer med handicap mod hadefulde ytringer er medtaget i den nye revision af loven.

Vi takker for ministeriets svar i høringsnotatet på nogle aspekter i vores hørings svar, men vi vil ved dette foretræde fremhæve fire aspekter, som ikke er blevet tilstrækkeligt belyst i ministeriets svar efter vores opfattelse.

Loven kan føre til begrænsning af ytringsfriheden

Af lovens bemærkninger fremgår det, at diskrimination på baggrund af kønsidentitet, kønsudtryk og køns karakteristika i praksis allerede er omfattet af gældende lovgivning, men at L18 alene tjener til formål at tydeliggøre denne beskyttelse. Det undrer os, at en sådan tydeliggørelse ikke kan opnås gennem en bemærkning i den allerede eksisterende lovgivning og derved opnå samme hensigt i behandlinger af konkrete sager både i Ligebehandlingsnævnet og i retsvæsenet.

Med tydeliggørelsen af de tre kønsbegreber fremstår de som særligt vigtige at beskytte frem for andre, og dermed frygter vi, at proportionerne tipper, så det i udgangspunktet kan opfattes som diskriminerende at mene og agere ud fra, at der kun findes to køn (biologisk). Dermed kan lovforslaget reelt føre til en begrænsning af ytringsfriheden.

Vi mener, at der i lovens bemærkninger må fremgå, at loven ikke vedrører synet på køn. Her er der fuld frihed til at agere og mene, som man vil. Også at der kun er to køn. Enhver usikkerhed her vil føre til selvcensur.

Loven skal værne mod hadtale – ikke indføre nysprog

Vi glæder os over, at ordet "ciskønnet" er fjernet fra nærværende lovtekst, men mener samtidig, at indførelsen af de tre kønsbegreber påtvinger en hel befolkning at sætte sig ind i et nysprog og begrebsverden, der er i modstrid med både den gængse og biologiske opfattelse af ordet køn. Vi mener, at de tre begreber kan erstattes med "egen kønsopfattelse" – nemlig at det er forbudt at diskriminere mod folk på baggrund af deres egen kønsopfattelse.

Utydelighed kombineret med delt bevisbyrde vil skabe utryghed og føre til selvcensur

I lovteksten nr. 6 angående § 2 stk. 3 læser vi: *"Der foreligger indirekte forskelsbehandling, når en bestemmelse, et kriterium eller en praksis, der tilsyneladende er neutral, vil stille personer af det ene køn særligt ufordelagtigt i forhold til personer af det andet køn, eller hvis det vil stille personer særligt ufordelagtigt på grund af deres seksuelle orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller køns karakteristika i forhold til andre personer."*

Formulering er så bred og vag, at det står uklart om det eksempelvis kan opfattes som diskriminerende at udgive et undervisningsmateriale, skrive artikler og give besvarelser i en brevkasse, der opererer med en klassisk kønsforståelse. Særligt er vi bekymrede over ordet "tilsyneladende", da det kan indikere, at der arbejdes med en skjult dagsorden. Hvem kan og skal afgøre, om dette er tilfældet? Vi er klar over, at ordet allerede indgår i nugældende lovgivning, men med lovforslagets udvidede led bliver usikkerheden større.

Når dette kombineres med en delt bevisbyrde ved Ligebehandlingsnævnet, så efterlader det en usikkerhed, hvor de, der opererer med en opfattelse af to køn, let kan risikere en sag ved Ligebehandlingsnævnet, hvor de skal forsvare sig selv – eventuelt alene baseret på holdningen. Det vil uvægerligt føre til selvcensur.

I det hele taget er det utydeligt, om der med lovforslaget implicit vedtages en (ny) bestemt kønsopfattelse i samfundet, som tilsidesætter den klassiske opfattelse. Derfor foreslår vi, at sagen bør kunne løftes frem på anden vis uden at risikere at lovfæste ét bestemt ideologisk syn på køn og kønsopfattelse.

Trosbaserede civilsamfundsaktører, som ikke er et trossamfund, stilles i en usikker rets position

Af ministeriets høringsnotat (2.4) på vores tidligere hørings svar fremgår det om fravigelse af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. i folkekirken og trossamfundene, når det gælder præstestillinger eller andre i ledende religiøse funktioner. I disse tilfælde er folkekirken og trossamfundene undtaget fra ligebehandlingslovens område. Men svaret fra ministeriet adresserer ikke, hvordan eksempelvis folkekirkelige civilsamfundsaktører, der ikke er et trossamfund, er stillet ved en kommende udvidelse af lovens område!

Det fremgår heller ikke tydeligt, hvordan grundlovens § 67 i en række tilfælde vil gælde – ikke mindst når forskellen på behandling af sager inden for og uden for arbejdsmarkedet ophæves. Man implementerede i sin tid en bevidst forskel i lovgivningen, ligesom EU-direktiver foreskriver for at give civilsamfundet en beskyttelse. Hvordan vil man sikre, at civilsamfundet ikke mister en beskyttelse, og der skabes uklarheder for folk i almindelighed, når adgangen for klagesager side-stilles?

Eksempler: Hvis der i forkyndelse eller undervisning vedholdende fremholdes et traditionelt syn på ægteskab mellem mand og kvinde samt en klassisk kristen opfattelse af køn, vil det så i sig selv være årsag til, at en person kan hævde at opleve krænkelse eller diskrimination? *Eller:* Hvis et frivilligt mandlig bestyrelsesmedlem i et lokalt fællesskab i f.eks. Indre Missions regi vælger at være ikklædt kvindetøj som ansvarlig mødeleder, vil bestyrelsen så kunne anklages for diskrimination eller krænkelse, hvis vedkommende bliver bedt om at trække sig fra sin post?

I lovteksten nr. 6 angående § 2 stk. 3 står der: *"Dette gælder dog ikke, hvis den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt formål og midlerne til at opfylde dette formål er hensigtsmæssige og nødvendige."* Vi er usikre på, om en teologisk begrundet praksis i disse forhold er rummet i denne paragraf – og dermed giver den frihed, som grundlovens § 67 (og § 70) angiver. Hvis det er tilfældet, så vil det være klagende, hvis det bliver direkte nævnt i bemærkningerne.

Afrunding:

Vi er alle enige i ønsket om at værne mod hadefulde ytringer og diskrimination. Samtidig er vi nødt til at sikre, at vi i iveren for at forhindre diskrimination m.v. mod én gruppe ikke i virkeligheden indfører diskrimination mod en anden gruppe – og skaber usikkerhed og uklarhed for dem!

Med venlig hilsen

Gitte Rasmussen, landsleder for familiearbejdet i *Indre Mission i Danmark*

Mikael Wandt Laursen, generalsekretær i *FrikirkeNet*

Hans-Ole Bækgaard, præst og formand for *Indre Mission i Danmark*

den 18. oktober 2021